

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

Chrestomathia Targumica

Merx, Adalbert

Berlin, 1888

Habacuci caput III

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10295

Habacuci caput III

e codice Reuchliniano anni 1105.

1 צְלוֹתָא דְצִלִי תְבַקֵּינַן בְּבֵיא פִדְ-אִיתְגַּלִי לִיהַ עַל אֲרְכָא
 דִּיהֶב לְרִשִׁיעֵיא הוּא 2 תְבַקֵּינַן בְּבֵיא דְצִר צוֹרֵתָא וְקַם בְּתֵיבָה
 עֲנִי וְכֵן-אָמַר תִּי-וְקָרִיִים שְׁמִיהַ לִית-אָנָּה עָרִי מִן-צוֹרֵתָא
 הָדָא עַד-דְּתִוּוֹן לִי עַל-אֲרְכָא דִּיהֶבַת לְרִשִׁיעֵיא מְתִיבָא
 רַחֵמָא דְקוֹדֶשָׁא וְכֵן-אָמַר לִיהַ לְחַבֵּק בְּבֵיא חֲבַקִּינַן בְּבֵיא
 עַל-עֵסֶק אֲרְכָא דִּיהֶבִית לְרִשִׁיעֵיא דְאִם יִתְיַבֵּינַן לְאוֹרֵיתָא
 בְּלִבְבַּ שְׁלִים יִשְׁתַּבֵּינַן לְהוֹן וְיִהוֹן פֶּל-חֻבִּיהוֹן דְּחַבִּי
 2 קְדָמוֹתֵי בֵית-יִשְׂרָאֵל הָא פְּשֻׁלֹתָא יִי שְׁמַעִית שְׁמַעֵ
 גְבוּרָתְךָ מָא דְעַבְדְּתָא מִבְּרָאשִׁית וְדִהִילִית יִי פָמָא רַבְרָבֵן
 עוֹבְדָךְ וְחַסִּינִין פִּיטָךְ דְּאֵת יִהִיב אֲרְכָא לְרִשִׁיעֵיא דְאִם-
 יִתְיַבֵּינַן לְאוֹרֵיתְךָ וְלֹא-תִבֵּינַן וְאִיפֻן מְרַגְזִין קְדָמָךְ בְּגוֹ שְׁנֵיא
 דִּיהֶבַת לְהוֹן חַפֵּיא בְּכִין אֵת עֲתִיד לְהוֹדְעָא גְבוּרָתְךָ בְּגוֹ
 שְׁנֵיא דְאִמְרַת לְחַפֵּתָא עֲלָמָא לְאִיתְפָּרְעָא מְרִשִׁיעֵיא דְעֶבְרֵי
 3 עַל-מִימְךָ וְצִדִיקֵיא עֲבָדֵי רַעִיתְךָ בְּרַחֲמִין תִּדְכָרֵי בְּמִיתָן

1 Vocales ex codice Reuchliniano anno 1105 scripto et a
 Lagardio (Prophetæ chald. 1872) edito accuratissime apposui.
 Accentus vero et Raphe neglexi, nisi ubi natura rei postulabat.
 2 In codice Hatef ita pingitur ut Schewa sit inter duo latera lit-
 teræ positum, Pathah vero infra litteram.

מִיגוֹ רַחֲמֵיךָ דְאִתְפָּרְעָא עַל רִשִׁיעֵיא חַפֵּינַן עַל צִדִיקֵיא
 תִּזְכָּר וְתִרְחַם עֲלֵיהוֹן.

Habacuci caput III

e codice Musei Brit. Or. 1470 Anni 1484.

Accedit varia lectio codicis Kissingensis anni 1195.

1 עֲלוֹתָא דְעָלִי הַבְּקוֹק נְבִיא כִּד אַתְּעָלִי ² לִיָּה עַל
 אַרְפָּא ³ דִּיהָב לְרִשְׁעִיא ⁴ דָּאם יְתוּבֹן לְאוּרִיתָא בְּלִבְב
 שְׁלִים ⁵ יִשְׁתַּבֵּיק לְהוֹן ⁶ וְיִהוֹן כֹּל חוּבֵיהוֹן ⁷ דִּהְלֹו קְדָמוּהִי הָא
 כְּשִׁלְוֹתָא ⁸ שְׁמַעִית ⁹ שִׁימַע ¹⁰ גְּבוּרַתְךָ חֲתִלִּית ¹¹ רְבִרְבִּין
 עוֹבְדֹךָ דָּאֵת יְהוִיב אַרְפָּא לְרִשְׁעִיא ¹² דָּאם יְתוּבֹן ¹³ לְאוּרִיתְךָ
 וְלֹא חָבֹו ¹⁴ וְאִמְּוֹן מְרַגְזִין קְדָמְךָ בְּנֹו שְׁלִים דִּיהָבֵת לְהוֹן
 חִיָּא בְּכִין אֵת ¹⁵ עֲתִיד לְהוֹדְעָא גְּבוּרַתְךָ בְּנֹו שְׁלִים
 דְּאִמְרֹתָא לְהַלְתָּא ¹⁶ עֲלִמָּא לְאַתְעִילְעָא מְרִשְׁעִיא ¹⁷ דְּעַבְרִי
 עַל ¹⁸ מִימְרֵךְ רְעִיבִי קִיא עֲבָדִי רְעוּתְךָ בְּנֹו רְגֹוֹךָ רְחִמִין

1 K הַבְּקוֹק. 2 K om. לִיָּה. 3 K et דְּאוּרִיתָא.

4 K cum R haec ante דָּאם inserit: הוא הַבְּקוֹק נְבִיא דְעָר צוּרְתָא וְכַסּ בְּגִנְתָּא עֲנָה וְכֹן אָמַר חֵי וְכַסּים שְׁמִיָּה לִיָּת אָנָּא עָרִי מִן צוּרְתָא הָא עַד דִּיחֻזֹּן וְחֵי חֵי דִינָא דְעֲתִיד לְמִיתִי מְחִיבָא רְחִמָּא דְקוּדְשָׁא וְכֹן אָמַר לִיָּה לְהַבְּקוֹק נְבִי' הַבְּקוֹק נְבִיא עַל עֵיֶסֶק אַרְפָּא דְאוּרִיתָא לְרִשְׁעִיא דָּאם יְתוּבֹן וְג'. Quae cum vocalibus dedimus ut cum R comparari possint.

5 K וְרִשְׁעִיא. 6 K וְיִהוֹן. 7 K בִּיה דְּחַבֵּי וְשִׁי'. 8 K בְּשִׁלְוֹתָא. 9 Post K addit: גְּבוּרַתְךָ. 10 K recte. שִׁמַּע. 11 K דְּאוּרִיתְךָ עַל מִתַּת פּוּרְעֻנְתָּא דְאוּרִיתְךָ עַל אִינְשֵׁי סְדוּם כִּד אֲרִיגִיזוּ קְרָם וְג' בְּמִתָּה רְבִרְבִּין עוֹבְדֵיךָ וְג' וְחִסְיִין נִיֶּסֶף. Conferendus est R. 10 K יָה' דָּאם יְהוִי.

11 K לֹא בְּלִבְבֵי שְׁלִים וְלֹא. 12 K אִימְּוֹן מְרַגְזִין קְדָמְךָ. 13 K עֲלִיָּה לְחַיִּיב. 14 K דְּאִמְרֹתָא. 15 K לְעֲבוּרֵי קִיא. 16 K דְּעַבְרִי. 17 Post K finem מִימְרֵךְ רְעִיבִי. 18 K pro דְּעַבְרִי דְּאוּרִיתָא לְאוּרִיתְךָ.

אֹרֵיחָא לְעַמִּיּוּה אֶלְקָא מִדְרוּמָא אֵיחָגְלִי וְקִדְיִשָּׁא מִטּוּרָא
 דְּפֶאֶרְן בְּגִבּוֹרֶת עַלְמִין אֵיחָתְפִיאוּ שְׁמַיָּא דִּין יְקָרִיָּה וְאִמְרִי
 4 תּוֹשְׁבֵתֵיהּ מְלִיא אָרְעָא וְזִידְהוּר יְקָרִיָּה כְּזִידְהוּר יוֹמִי
 בְּרֵאשִׁית אֵיחָגְלִי וְזִיקוּקִין מִמְרַכְבַּת יְקָרִיָּה נְפִקִין תַּמָּן
 גְּלָא ית־שְׁכִינְתֵיהּ כְּהוֹנֹת מִטְמָרָא מִבְּנֵי אֵינְשָׁא בְּתַקּוֹת
 5 רוּמָא¹ מִן קַדְמוֹתֵי מְשִׁתְלַח מְלֶאכֶּה מוֹחָא וְנִפְיִק כְּשִׁלְהוּבִית
 6 אִישְׁתָּא מִן־מִימְרֵיהּ אֵיחָגְלִי וְאִזְנֵע אָרְעָא וְאִתִּי מִבּוּלָא
 עַל עַסְדָּרָא דְעֵבְרוּ עַל־מִימְרֵיהּ וְאִתְּ בְּתִנְיָחָא בְּדִחְבֵי
 קַדְמוֹתֵי כְּהוּבִיהוּן בֶּן־בְּלִיַּיְפוּן לְעַמְמַיָּא וְאִיתְּפָרְקוּ טוּרֵיָּא
 2 דְּמֶלְקֵדְמִין מָכָא רַמְתָּא דְּמִן־עַלְמָא גְּבוּרֶת עַלְמָא דִּילֵיהּ
 7 בְּדִפְלַחוּ בֵּית־יִשְׂרָאֵל לְטַעֲנָתָא מְסַרְתַּפוּן בְּיַד־כּוּשָׁן חֵיבָא
 וְכַד־תָּבִי לִמְעַבְד אֹרֵיחָא עֲבַדַּת לְהוּן נִיסִין וְגִבּוֹרִין וּפְרַקְתַּפוּן
 8 מִיַּד־מְדִנַּי עַל־יַד גְּדַעוּן בֶּר יוֹאשִׁי הָא עַל־מֶלְכִין
 וּמְשִׁירֵי־תְהוּן דְּסַפִּיאִין כַּמִּי פִתְרָא הוּהּ רִגְזוּ מִן־קַדְמוּ יִי
 וְעַל־מְלַכֵּיָּא הוּהּ רוּגְזָה וּבְנִמָּא הוֹדַעְתָּא לְבְּהוּן³ פּוֹרְעֵנוּת
 גְּבוּרָתָהּ אֵרִי אֵיחָגְלִיחָא בְּגִבּוֹרָתָהּ בְּדִיל־קְנוּמָה עַל מְרַכְבַּת
 9 יְקָרָה שְׁכִינְתָהּ לְעַמָּה תַקּוֹת וּפִירְקוּן אֵיחָגְלָאָה אֵיחָגְלִיחָא

1 Praecedit hebr.: וְנִצָּא רִשָּׁה לְרִגְזִין ita ut in כ duplicato
 contineatur Waw vocis ultimae. 2 Cf. קָמָא. 3 M. pr. פִּרְע'.
 Etiam Bomb. פ' בהוּן

pag. 12 not. 8. 20 K עֲבַד. 21 K et וּפְרַקְתַּפוּן et וּפְרַקְתַּפוּן
 deinde גְּבַעוּן pro גַּד. 22 K וּמְשִׁרֵן. 23 K וּבְנִמָּא. 24 K
 פּוֹרְעֵ'.

בַּגְּבוּיָתָהּ בְּדִיל קְרִימָהּ הַעִים־שִׁי בְּטָיָא מִימָרָהּ קָוִים לְעֶלְמִין
 לְהוֹן בְּזַעֲתָהּ שִׁיפְרִין תִּקְרִיפִין נְפִקוּ פְּהִרִין שִׁטְפִין אֲרָעָא
 10 בְּאִתְגַּלְיִיזָהּ עַל־טוֹרָא הַסִּינִי חֲזוּ יִקְרָהּ זַעֵי טוֹרָיָא עֲנֵי
 מִיטָרָא עָדוּ אֲרִים תְּהוּמָא קְלִיָּה תִיִּלִּי מְרוּמָא תְּמָהּ קָמוּי
 11 אֲתַבְּמַעְבְּרָהּ נִיסִין לִיהוֹשָׁע בְּמִישָׁר גְּבַעוֹן פֶּד־אִתְּפִירוּ
 וְסִיקוּ עֲלוֹתֵי חַמְשָׁה מַלְכִין מַלְכָּא דִּירוּשָׁלַם מַלְכָּא דִּיחֶבְרוֹן
 מַלְכָּא דִּינְרַמְיִת מַלְכָּא דִּילְבִישׁ מַלְכָּא דִּיעַגְלוֹן שִׁימְשָׁא וְסִיחְרָא
 קָמוּי בְּמִדּוּרֵיהוֹן תִּלְחִין וְשִׁית שְׁעֵן עָמָה בְּמִימָרָהּ אִתְּגַבְּרוּ
 12 בְּתַקּוּם נִיצְתוֹן גְּבוּיָתָהּ בְּאִתְיִתָּהּ לֹט עַל־סְנַאי עָמָה
 בְּאִתְגַּלְיִיזָהּ לְמַתְבַּר רְשִׁיעֵי אֲרָעָא בְּרוּגְזָהּ ² תִּקְטִיל עָמְרָא
 13 אִתְּגַלְיִתָּהּ לְמִיפְרָק יַת־עָמָה לְמִיפְרָק יַת־מְשִׁיחָהּ שִׁיזִיתָּהּ
 מִן־קַדְמֵיהוֹן מַלְכָּא ³ וְשִׁי לְטוֹנָא מִבֵּית־הוֹן ⁴ תִּרְיִכִת תִּיבָּיָא
 תְּבִיִת תִּילִי־הוֹן הַגְּלִי עָמָה עַל־צוּרֵי סְנַאי־הוֹן הַרְרִכְתָּהּ
 מִימָרָהּ קָוִים לְעֶלְמִין
 14 בְּזַעֲתָהּ יָמָא בַּחוּטֵיָּהּ דְּמִשָּׁה וְגִבְרֵי רִישֵׁי מְשֻׁרִית פִּרְעָה
 דִּיחֲשִׁיבוּ מִחֲשָׁבֹן בִּישָׁן עַל־עָמָה דִּבְרַתְמוֹן בְּרוּחַ עֲלֵעוּלִין
 וְטַבְּעִתְמוֹן בְּזָמָא הַסּוּם עַל דִּדְחָקוּ וְשַׁעֲבִידוּ יַת עָמָה וִיחֲבוּ

1 Sic cum Šewa sub Maqqef in codice! 2 Bmb. תִּקְטִיל.
 3 Fortasse וְשִׁי לְטוֹנָא. 4 Factum ex priore תִּרְיִכִית.

— !! תִּבְרַתְמוֹן K 24. דִּיחֲשִׁיבוּ מִחֲשָׁבֹן בִּישָׁן עַל K 23. רִישֵׁי מְשֻׁרִית
 error dictando exortus? 25 K בְּרוּחַ טַבְּעִי, om. 'עַלֵּי'. 26 K
 דִּדְחָקוּ וְשַׁעֲבִידוּ. 27 K et וִיחֲבִירוּ K 27.

אחגליהא בגבורהך בדיל¹ קימך דעם שבטיא מימרך
 קיאים לעלמין³ להון בזעתא טפרין תקיפין נפקו⁴ נהדין
 שטפין ארעא⁵ באחגליהוהך על טורא דסיני⁶ חזו יקרך
 דעו טוריא ענני מטרא⁷ עזו ארים תהומא קליה הילי
 מרו מא⁸ תמהו דקמוי אף⁹ במעבודך נסין ליהושע במישר
 גבעון¹⁰ שמשא וסיהרא קמו במדוריהון עמך במימרך
 אתגברו בתקות נצהן גבורהך¹¹ באיהוהך לזט על
 סנאי עמך¹² באחגליהוהך למתבר רשיעי ארעא ברגזך
 קטילת עממיהא אחגליהא למפרק¹⁴ ית עמך למפרק¹³
 ית משיהך¹⁵ שיציהא מן¹⁶ קדמיהון מלכיא ושלטוניה
 מבתיהון תריכת הייביא¹⁸ תברת היליהון רגלי עמך על
 צורי¹⁹ סנאיהון מימרך קיים לעלמין²¹ בזעתא ימא¹⁴
 בהטריה דמשה דגברי²² רישי משרית פרעה²³ דהשיבו
 מהשבן על עמך²⁴ דברתנון²⁵ כרוח עלעולין טבעתנון בימא
 דסוף על²⁶ ודחקו ושעבידו ית עמך²⁷ ויהבו עיצא בסתרא

1 K קרימך. 2 K קרים. 3 K בהון et בועתא. Bmb. בועתא.
 4 K graphice ortum videtur! נהדין quod ex בתרין K.
 5 K באחגליהוהך. 6 K חזו. 7 K עזו ארים. 8 K תמהו קדמך K.
 9 K ת' וק' pro תמהו קדמך K. 10 K om. sex vocabula sequentia et
 inde a מחברו haec habet הןבורן מלכא מלכין מלכא הןבורן
 מלכא הןבורן מלכא דלכיש מלכא דעגלון קמו שרמשא וסיהרא
 במדוריהון תלתין ושית שצין במימך איהגברו בתקות נצתן
 גבורהך Cf. Reuchl. 11 K לזט, Bmb. באיהוהך K.
 12 K תקטיל. 13 K ית עמך למפרק. 14 K ית משיהא et om. 'ע'.
 15 K שיציהא. 16 K קדמך K. 17 K מבתיהון et תריכתא הילי K.
 18 K צורי. 19 K ית עמך. 20 K דהשיבו עיצא בסתרא K.
 21 K דהשיבו עיצא בסתרא K. 22 K דהשיבו עיצא בסתרא K.
 23 K דהשיבו עיצא בסתרא K. 24 K דהשיבו עיצא בסתרא K.
 25 K דהשיבו עיצא בסתרא K. 26 K דהשיבו עיצא בסתרא K.
 27 K דהשיבו עיצא בסתרא K.

15 לְאוֹבֵי־יְהוֹן אַחֲפִיחָא¹ עַל יָמָא בְּמִרְפַּבְת יִקְרֹךְ² בְּהַגּוֹר
 16 מִיּוֹן סְפִיאֵין³ אֲמַרְת בְּבַל שְׁמַעִית דְּזַעו מַלְכֵי מִן קָדָם
 הֵינָא דֵּאֲדִנּוּ מִצְרָאֵי לְקַל מִלֵּיא אֲלֵיךְ צִלָּא סְפוּחֵי [!]
 אַחַד זִיעָא לְחַפִּימֵי וּבֵאֲתֵר דְּשְׂרִינָא זַעִית דְּשִׁבְקֵנִי לְיוֹם
 17 עָקָא לְעִידָן אֲסַקָּא גְלוּת עֲמִיחַ מִנִּי יַחְבְּרִינֵנִי אֲרִי
 מַלְכוּת⁴ בְּבַל לֹא חֲתָקִים דְּלֹא⁵ תַעֲבִיד שְׁלִטָן עַל יִשְׂרָאֵל
 יַחְטָטְלוֹן מַלְכֵי מְדֵי דְגִיבֵי יוֹן לֹא⁶ יִצְלָחוֹן וּשְׂחִיזוֹן רוּמֵאֵי
 דְּלֹא⁷ יִגְבוּן קְסוּמָא מִיּוֹשָׁלָם בַּכִּין עַל נִסָּא⁸ דְּפִרְקָנָא
 18 דְּתַעֲבִיד לְמַשִּׁיחַךְ הַלְשֵׁאֲרָא דְעֲמֹךְ⁹ דִּישְׁתָּאֲרוֹן יוֹדוֹן
 לְמִימֵר אֲמַר¹⁰ נְבִיא וְאַנָּא בְּמִימְרָא דֵי¹¹ אֲבוּעֵ אַדוּךְ
 לְאַלְהָא עֲבִיד פִּרְקֵנִי אֱלֹהִים י' הַסְעִיד לִי בְּהֵילָא
 19 וּמִשׁוּי רַגְלֵי קְלַיִלִין כְּאַלְלָתָא¹² דְּעַל בֵּית חֲקִפֵי יְקִימִינֵנִי
 לְדִי־לִיחַ נִצְחָנוֹן וּגְבוּרָן קְדָמוּדֵי אֲנָא מִנְּגִין¹³ בְּחַשְׁבַּתֵּי

1 K על ימא pro לעלמא K 2 Bmb. בגדור מין K 3
 בכל שמעא אמרת מלכא מן קדם K exhibet ita: 3
 האיתדני ביה מצראי לקל מילא אילין צללא סיפוחי אחד זיעא לחפמי
 פתר השרינא זעית השבקני ליום עקא לעידן אסקא גלות עמיה מיני
 יחברינני. En specimen vocalismi! Talibus textibus grammaticus
 uti non debet. At ubi gentium hodie meliores leguntur? 4 K
 הגבורן קיסומין מיר' K 7 תצלחון K 6 תתעבד K 5
 8 K 8 K post נביא pergit 10 K דאישתארוֹן יודוֹן K 9
 אבוֹעֵ אַדוּךְ K 11 קדם דן אודראוֹן ואמרֵי וְאַנָּא בְּמִימְרָא וג' K
 12 K ועל חוקסי יקיימינני K 13 בעל חשבתי. Cf. vs. 16 ספוחי et similia quae passim occurrunt.

6, 4 ad וְשִׁמְשִׁנוֹן, ubi Bomb. praebet וְשִׁמְשִׁנוֹן, accedit nota
 Quibus exemplis Masorae targumicae addo exem-

pla Masorae hebraicae: Zach. 5, 7 ad אֵתָהּ אֵשׁ additur פֶּשֶׁט. Ibid 5, 11 בית לָהּ hac notā in Bombergo abbreviatā instructum est: גַּרְפִּין בֶּן אֶבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהּ נָחָא אֶבְרָהָם לְבָנוֹת לָהּ בֵּית אֶבְרָהָם וַיִּאמֶר לָהּ בְּעוֹזֵי פֶה בֶּן הַיִּכָּל עַל־בְּסָאוֹ [Zach 6, 13, Dan. 11, 3, 43]. Denique Zach 13, 3 חֲזַבְתָּ מִשְׁחַת לְאַדְנִי et Mal. 1, 14 ad אֲבִיהוּ פְּלִיג legitur פְּלִיג וַאֲמֵן יוֹלְדֵהוּ adnotatur לְיִהוּהָ פְּלִיג. Quae omnia non earum nugarum studio ductus, sed eo consilio exscripsi ut demonstrarem, quanta fide et diligentia codex sit exaratus, quem spernere et nullius momenti dicere jam eo minus licet, quod felici casu factum est, ut hodie similis codex etiam in Museo Britannico Hoerningio teste asservetur. Ignotae igitur hucusque et a reliquis rejectae scholae masorethicae opus in hocce codice habemus cujus textus targumicus cum codice babylonico egregie convenit, at additamentis etiam in *K* obviis instructus est. — Textus Bombergianus anni 1547, quem solum potui comparare cum codice Londinensi omittit additamenta in versibus 1 et 11. Praeterea omittit v. 2 pag. 105 lin. ult. בגי רגוד et v. 6 verba כחוביהון כין, cf. p. 107 not. 13. Deinde v. 5 extr. praebet מימריה sine מן et v. 16 מלכיא pro מלכיא, denique v. 14 formas דְּבַר־חַיִּימָן et טְבַע־חַיִּימָן exhibet. Pertinet vero ad recensionem orientalem.

Quum in codice Or. 1470 vocales interdum vix sint legibiles, nonnullae lectiones e codicibus Or. 2364 Saec. XV, Or. 2211 anni 1475 et Or. 1474 Saec. XVII sunt desumtae. Habes igitur textum in vocalismo mixtum.
